

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Den 24. Januarij 1826.

Men heeft heden weder vergeefs beproefd om te vergaderen. Nadat de tegenwoordig zijnde leden, ten getale van 47, ruim een half uur in de zaal gewacht hadden op de komst van zoo vele hunner medeleden, als genoegzaam zouden zijn geweest om zitting te kunnen houden, kwam de voorzitter, omtrent twee ure, aankondigen, dat de zitting niet plaats kon hebben, daar er geene leden genoeg aanwezig waren. Hij adjourneerde daarop de zitting tot aanstaanden Donderdag, te twee ure. Zie hier de lijst der tegenwoordige leden:

Van Aefferden, van Asch van Wijck, Barthelémy, van Bommel, van Brakell tot den Brakell, van der Brugghen van Croij, Clifford, G. G. Clifford, Corver Hooft, van Wickevoort Crommelin, Dedel, Dijkmeester, Donker Curtius, van Doorninck, d'Escury van Heinenoord, Fallon, Fontein Verschuur, van der Goes, Guichart, van Heemstra, van Hees, van Heiden tot Reinestein, Hooft, Jarges, Huijssen van Kattendijke, van de Kastele, van Lijnden van Hoevelaken, van Markel Bouwer, van Meeuwen, de Melotte d'Envoz, Metelerkamp, van Nagell, Nicolai, de Préz, van Randwijck, van Reenen, Reijphins, de Rouck, Hora Siccama, Sijpkens, van de Spiegel, de Stassart, Toulon, van Tuyl van Serooskerken, van Utenhove van Heemstede, Warin, en Sandberg, voorzitter.

PETERSBURG, den 14. Januarij.

Gisteren morgen (1 Januarij in Rusland) bij gelegenheid van het nieuwe jaar, feest waarmede de viering van den geboortedag van H. Keiz. H. de groot-vorstin Helena gepaard ging, hebben het hof, een aantal aanzienlijke lieden van beiderlei kunne, de generaals, alsmede de officieren van de garde en het leger, zich op het winterpaleis verzameld om de godsdienst bij te wonen, en de eere gehad, hunne gelukwenschen HH. MM. de Keizerinnen en Z. Keiz. H. aan te bieden.

Z. M. de Keizer heeft, bij eene ukase, verligting van straf verleend aan misdadigers, die voor den 19. November jl. (o. st.), dag van ingang zijner regering, zijn veroordeeld. Tevens heeft Z. M. kwijtschelding verleend van de op den 19. November onbetaalde schuldvorderingen der schatkist, beneden de twee duizend roebels, daaronder ook begrepen die, wegens welke de schuldeischers zich in hechtenis bevinden, zoodat deze zullen worden in vrijheid gesteld. Nog heeft Z. M. bepaald, dat de achterstallen van eenige belastingen tot 1 Januarij 1825 zullen worden kwijtgescholden.

— De vice-admiraal der vloeten van de Oostzee, *Seniavine*, is benoemd tot adjudant-generaal van Z. M. den Keizer.

— Het volgende schrijven van den Cezarewitsch en grootvorst *Konstantijn* aan den Keizer is openbaar gemaakt:

„Allergenadigste Heer! Met innige aandoening heb ik het geluk gehad, het allergenadigste rescript van Uwe Keiz. M. te ontvangen, waarbij uwe beklanning van den voorvaderlijken troon des geliefden Ruslands wordt aangekondigd. Ruslands hoogste wet, — de heiligste wet van alle landen, waar bestendigheid als een weldadig geschenk des Hemels geacht wordt — is de wil van den bij Gods genade regerenden Souverein. Uwe Keiz. M. heeft, door het opvolgen van dezen wil, den wil van den Koning der Koningen volbragt, door wiens toelating en ingeving de aardsche vorsten bij zoo gewichtige omstandigheden handelen. — Hij is vervuld de heilige wil. Door hiertoe bij te dragen, heb ik slechts mijnen plicht, den plicht van den getrouwsten onderdaan, van den toegenegendsten broeder, den plicht van eenen Rus vervuld, die trotsch is op het geluk van God en den Keizer te gehoorzamen. — De barmhartigheid van den Almagtigen Schepper, die zoo zeer voor Rusland en deszelfs verhevenen troon waakt, die zoo veel genade over de natie uitgestort heeft, welke Zijne heilige wet bewaart, zal, Allergenadigste Heer! uw bestuurder, uw leeraar zijn. — Wanneer mijne, aan den voet des troons nedergelegde mogelijke krachten den last verligten kunnen, dien God u opgelegd heeft, zullen zij zich toonen in mijne naauwe verkleefdheid, in mijne trouw, in mijne gehoorzaamheid en in mijnen ijver, om den allerhoogsten wil van uwe Keiz. M. te volbrengen.

„Ik bid den Allerhoogsten, dat Zijne heilige en onzichtbare voorzienigheid uwe kostbare gezondheid moge bewaren, u een lang leven verleen, en dat uw roem, Allergenadigste Heer! der Vorsten roem onophoudelijk van geslacht tot geslacht moge overgaan.

Warschau, den 20. December 1825.

FRANKFORT, den 25. Januarij.

Brieven uit Konstantinopel, van den 25. December, melden het volgende: — Sedert het vertrek van den laatsen post, werd hier de tijding van het plotselijk overlijden van Keizer *Alexander* bekend; en verspreide groote neerslagtigheid onder de Europische handelaren. — Iedereen houdt het daarvoor, dat het afvaardigen van lasthebbers der Porte naar Morea, om onderhandelingen met de Grieken aan te knopen, een onmiddelijk gevolg dezer gebeurtenis is, waarvan de Porte vroeger berigt schijnt ontvangen te hebben. — Missolonghi blijft, volgens de laatste berigten, welke te Konstantinopel ontvangen zijn, bij voortdurend in de magt der Grieken: alle aanvallen tegen hetzelfde zijn tot dus verre misluk. Te Konstantinopel heeft men ook berigt, dat een Egyptisch korps te Gastuni, in Morea, eene nederlaag geleden heeft.

PARYS, den 23. Januarij.

Wij vernemen door eenen brief uit Geneve, zegt een der dagbladen, dat er te Brigg, in Waliserland, een jezuïten-collegie bestaat. Van daar zijn de eerwaarde vaders uitgegaan, die te Lucern en Friburg op nieuw het gebied van het openbaar onderwijs hebben ingenomen. Zoo veel voorspoed heeft dan ook de aandacht onzer ultra-montanen op Brigg gevestigd, en een tamelijk aantal Fransche familien hebben derzelver kinderen te midden van Waliserland gezonden, om er de goede beginselen te gaan inzuigen.

Men verzekert, dat er thans te Brigg honderd à honderd tien Franschen zijn; maar wat vreemd is, onder dit getal bevond zich ook de jonge *Courvoisier*, zoon van den procureur-generaal des koninklijken gerechtshofs van Lyon. Voor ongeveer vijf weken werd die jongeling te Brigg vermist, en eene maand lang wisten noch de vader, noch de

jezuïten, waar hij gebleven was. De heer *Courvoisier*, daarover ten hoogste verontrust, schreef aan al zijne kennissen, en onder anderen aan een der eerste bankiers-huizen van Geneve, ten einde omtrent zijnen zoon berigten in te winnen.

De bewindhebber der politie heeft, na vele nasporingen, eindelijk den jongen *Courvoisier*, bedekt met lompen en in den meest berooiden toestand, gevonden. De jongman vertelt, dat hij een hok, waarin men hem had gezet, is ontvlugt, en dat hij eene maand lang van Brigg tot Geneve op weg is geweest, zich generende zoo goed als hij kon. Hij verkiest dit lijden echter boven het verblijf in een jezuïten collegie; en al leet op de plegtige belofte van zijnen vader, dat hij er niet weder in zou komen, heeft hij naar Lyon willen terugkeeren.

Vervolg en Slot der Redevoering van den heer Dotrengé.

„Het ultra-montanisme, zegt men, de voormalige uitsporigheden van het geestelijke gezag, deszelfs aanmatigheden, deszelfs pogingen tot inbreuk op de regten van de burgerlijke magt zijn slechts verjaarde herinneringen. De kerk, welke eertijds dan de onderdanen van hunnen eed aan hunne vorsten, dan de vorsten van hunnen eed aan hunne onderdanen heeft ontslagen, veroorlooft zich thans dergelijke dingen niet meer. Hoe! tien jaren naauwelijks is ons koninkrijk gevestigd, en gij noemt die bisschoppelijke mandementen, die herderlijke brieven, die leer-bepalingen verjaard, waarbij men zoo veel mogelijk getracht heeft om zelfs te beletten, dat het zich vestigde, waarbij men, onder bedreiging van den banvloek, verboden heeft voor de grondwet te stemmen, waarvan de koning het ontwerp aan de natie ter aanneming voorstelde? Zij zijn, volgens u, verjaard die langdurige vervolgingen, welke men bedreven heeft en heimelijk nog, zelfs op het doodbed, bedrijft tegen 's lands ambtenaren, die overtuigd worden van de schroomelijke misdaad begaan te hebben van de wetten des rijks trouw te hebben gezworen, zonder eenige achterhouding? Een vorige spreker heeft u al die verfoeilijke praktijken, en in haren oorsprong, en in haren voortgang, te wel afgeschilderd, dan dat gij niet zoudt bespeuren welk doel men, al ontveinzende, zoekt te bejagen. Zonder buiten ons land en verder dan deszelfs oprigting ten koninkrijk te gaan, zou ik u, door eene reeks van andere daadzaken, kunnen bewijzen, dat het ultra-montanisme heden even bedrijvig, even ondernemend, even onverdeeld in zijn bejag is, als ooit. Op geene tijdstip misschien gingen de dagen meer zwanger van ultra-montaansche stormen. Dan ik zou moeten gewagen van eenige dooden, wier asch ik niet wil storen en van levende personen, van welke ik wenschte, dat iedereen liever de drift zocht te bedaren dan aan te vuren.

Vóór meer dan eene maand zeide men, dat wij met eene groote uitbarsting bedreigd werden. Niet ik, mijne heeren, ben, als een tweede *Oldecorn*, gekomen, om de kamer op die kruidmijn te zetten; niet ik heb ze willen aansteken; ik heb integendeel gedaan al wat ik kon, ik heb alle mijne vrienden verzocht, van hunnen kant alles aan te wenden, opdat men, om 's lands vredes wille, mogt afzien van die mijn te laten springen.

Men heeft niet te vreezen, zegt gij, voor de terugkeering der tijden van de *Gregorius* VII, de *Innocentius* III, de *Bonifacius* VIII. Ziet dan of de geschriften der *Maîtres*, der *Lamennais*, en zoo vele anderen, niet strekken, om het misbruik der geestelijke magt veel verder te drijven, dan die opper-priesters zelve gedurfd hebben! Ziet of de *St. Bartholomeus*, waarover *Gregorius* de XIII den Hemel in geheel het Katholiekendom door een algemeen jubileum liet danken, heden niet nog als eene heilzame gestrengheid wordt geloofd en geroemd. En zegt mij evenwel of het de schrijvers zijn, die deze onmaatschappelijke leer verbreiden, of het niet integendeel de schrijvers zijn, welke ze bestrijden, die Rome op den index zet.

Maar wat gaan ons die vreemde geschriften aan? Eilieve vraagt het eens aan de geheime genootschappen, aan die apostolische juntas in hoop, welke zich voor alshog met de zedigste titels, deze van roomsch genootschap, gene van kathoijk genootschap, vergenoegen, waarom het juist deze geschriften zijn, die zij doen drukken en herdrukken, om ze in menigte en voor spotprijzen onder alle ingewijden binnen onze achttien provincien uit te deelen.

Dat men mij tevens zegge, wat die waarachtige of vermeende rondgaande brieven beteekenen, welke de dagbladen ons aankondigen als van Rome gekomen; wat ze beteekenen, als ze ons kathoijken vermanen, om voor den te voeren oorlog tegen het collegium philosophicum, hetzelfde krijgsplan te volgen, als voor den oorlog tegen het algemeen seminarium van *Jozef* II gediend heeft? De zin, die in het verbloemde wachtwoord van dezen vreedzamen vermanings-brief ligt opgesloten, is niet duister voor een iegelijk, die geheugen heeft. 1790 kan een *vergare* tijdsgevoel voor sommige lieden wezen; maar het schijnt, dat er ergens lieden zijn, die het zich herinneren.

Welke invloed ook heeft dien uitzinnigen Ierlander aangedreven, die in denzelfden oogenblik, dat de dagbladen ons de gewaande Romeinsche circulaire beteekenen, mede door dagbladen de Nederlandsche kathoijken uitgenoodigt, om een heilig offensief en defensief verhoud met de Iersche kathoijken tegen de bestaande Gouvernemen ten aan te gaan? De vrijwording van onze kathoijke broeders is eene waardige en billijke zaak op zich zelve; maar hoezeer is het te vreezen, dat hare bereiking onbepaald zal zijn verachtend door de eischen en den kwaden geest van hare verledigers, en door al hetgeen de aanhangers van het ultra-montanisme thans aanwenden ter opruijing van het roomsche, en zelfs van het onroomsche gedeelte des vastenlands! De bedoeld wordende oplusten zouden weldra in het Britsche rijk gevaarlijker worden dan elders, want sinds lang heeft men er de wettelijke middelen uit het oog verloren, waarvan men zich ter beteugeling derzelve bediende, wanneer het katholicisme er heerschende was.

Maar de jezuïten ten minste, waarvan niemand vóór u in deze vergadering gesproken heeft, zijn slechts een spooksel, waarmede men de eenvoudigen verschrikt!

Gij ontkent het bestaan der jezuïten! Dat is zoo als het behoort; het geval is te loochenen; en men voert de afgesprokene taal. Zij zelve loochenen, sinds acht jaren, in Frankrijk, hun eigen bestaan en laten het nog dagelijks doen. Nogtans zijn zij er maar al te zeker in volle vleesch en beenen.

En zijn het spooksen, die vaders des geloofs, die, volgens de rapporten van onze politie-beambten, meer dan eens getracht hebben binnen dit land te dringen, om ons onder het bestuur der missien te brengen?

Maar vermits die vaders van ons weggezonden zijn, is het immers niet bij ons, zegt men, dat zij hunne oefeningen houden, dat zij hunne praktijken, hoe die dan ook zijn, in zwang brengen. Al ware zulks volkomen juist, zou het Gouvernement nog niet te veel op zijne hoede kunnen zijn: *Tunc tua res agitur, paries cum proximus ardet*. Ja, de goochelspelen, waarover de ware godsdienst en de wezenlijke vroomheid zich verontrust en zich elders bedroeven, hebben tot heden ons land niet ontveerd; maar wien hebben wij het te danken en wat zou er gebeuren, als het Gouvernement hun maar eenen dag ruim baan liet? En eindelijk, ook ten onzen opzichte, is het dan slechts eene begoocheling zonder gevolg dat zeer gewis jezuïtische collegie van *St. Acheul*, waarvan de zendelingen alle jaren onze jonge lieden komen werven? De gedrukte lijst van naam-afroeping aller kweekelingen van dit collegie over 1821 toont aan, dat er alstoen 85 à 87 kweekelingen uit alle deelen van Nederland waren, onder het getal van zeven of acht honderd, die zich op die kostschool bevonden. Dat boekje heeft tot zinspreuk: *Olim meminisse juvabit*. Hetwelk zeker zeggen wil: „Wij zullen later toonen wat een jezuït is.”

Ik zal deze lange redevoering met eene korte bede aan den Koning beslooten: „Sire, bewaar ons voor de jezuïten; maar verlos ons van het gemaal, waarin zij, in gegeven omstandigheden, een magtigen helper zouden weten te vinden.”

Het hndjet zal ongetwijfeld aangenomen worden, hoeeer ik het op zich zelve niet aamwelijk acht. Indian ik echter de meerderheid tot deszeifs verwerping geneigd zag, bvermits men niet zou kunnen gelooven, maar trachten te doen verstaan, dat die verwerping de vrucht was van aanschouwingen, geheel buiten het hudjet, zoo geef ik kennis, dat ik alsdan mijne stem bij de voorstemmers zal voegen. Ik zal mij dan in het geval bevinden van eenen plicht voor eenen hongeren plicht te moeten doen wijken. Ik zal dan de hehgste wet gehoorzamen, welke in het algemeene welzijn bestaat.

Den 27.	Jan. 2	El 8	Palm 0	Duim;	gewassen	0 D.	gevallen	0 D
Den 28.	dito. 2	El 5	Palm 0	Duim;	gewassen	0 D.	gevallen	30 D

Van eenen onlangs nieuw gemakelden **Steden WIND-KOORN**
en **BUN-MOLEN**, met het stuk **BOUWLAND**, waar-
op dezelve is staande, zijnde gelegen nabij het Dorp en in de Gemeente
Hengelo, Kanton **Koorden**, Kwartier **Zutphen**, Provincie **Gelderland**,
mitsgaders eene op dat land afzonderlijk staande **STAAL** voor twaalf
Paarden. Dit stuk Bouwland, een gedeelte uitmakende van den zoo-
gezamenlijken **Sooijischen ERF**, is groot vier en veertig roeden vier en
zeventien ellen, en begrensd ten oosten door het land van **JAN BRAT-
VELD**, ten zuiden door de **Bouwhoeve Ooerent** genaamd, ten westen
door den gemeenen weg van **Hengelo** naar **Doesborgh**, en ten noorden
door het land van **ABRAHAM HERMELINK**, een en ander in-
gevoerd bij **HERMANUS BRANDERHORST**,
Molenaar, woonachtig te **Hengelo**, ten wiens laste die vaste Panden
zijn, ten restende, ter rekwisite van den Heer **JOHANNES
CASPARUS THEODORUS GRONEMAN**,
Koopman, zoo mede van den Heer **JAN HERMAN
SCHATTE GRONEMAN**, zonder beroep, gemanci-
peerd, mitsgaders, als zoodanig ten deze geadapteerd met zijnen Cu-
rator den Heer **JAN HENDRIK BARENBRUGH**,
Winkelier, mitsgaders van Vrouwe **JOHANNA MATTHIA
KATHARINA KOOTMAN**, zonder beroep, Weduwe van
wien den Heer **JOHANNES LUDOVICUS GRO-
NEMAN**, voer zich zelve en als **Moeder en Voogdesse** over haar
eenig minderjarig kind **JOHANNA LUDOVICA
GRONEMAN**, genaamd, allen woonachtig te **Zutphen**, bij
Proces-Verbaal van den Dertwaarder **FREDERIC PHILIPPE
DE LONGTE**, d. d. zeven en twintig December 1800, vijf en
twintig, geregistreerd daags daaropvolgende.

XII. Hetzelnde Werk in t Fransch, onder den titel van: *OBSERVATIONS Hydrographiques et Topographiques, faites en Hollande.* Prix 6:50.